

FRIHED, LIGHED OG BRØDERSKAB

Den udenlandske arbejdskraft udgjorde en udfordring for den fremvoksende fagbevægelse, fordi den på den ene side var fattige arbejdere, der blev udnyttet og på den anden side var udenlandsk arbejdskraft, der tog arbejde fra den danske arbejdsstyrke.

Allerede da de første polske landarbejdere rejste til Danmark for at arbejde reagerede den danske fagbevægelse med mistro. Fagbevægelsen stillede spørgsmålstegn ved, hvorfor herregårdene udnyttede udenlandske arbejdere. Ugeavisen Landarbejderen skrev d. 26. august 1898:

"Vi ønsker ikke Polakker til Danmark, fordi Vi mener, at Landets egne Børn først og fremmest har Adkomst til at leve af den frugtbare danske Jord."

Fagbevægelsen så polakkerne for at være fattige stakler, som havde brug for hjælp, snarere end ligesindede. Indtil 1907 arbejdede fagbevægelsen målrettet for at begrænse brugen af udenlandsk arbejdskraft i Danmark, fordi fagbevægelsen mente at udenlandsk arbejdskraft tog arbejdet fra de danske arbejdere.

På den internationale socialistkongres i Stuttgart i 1907 begyndte stemningen i arbejderbevægelsen at ændre sig. Holdningsændringen bestod i, at danske fagforeningsfolk fik øjnene op for, at danske og udenlandske arbejdere både kunne arbejde sammen og kæmpe sammen i fælles faglig front for bedre løn- og arbejdsforhold.

Denne holdning blev i 1910erne arbejderbevægelsens officielle holdning, men mange almindelige danske landarbejdere accepterede først polakkerne rigtigt på det tidspunkt, hvor den menige polske arbejder organiserede sig i danske fagforeninger, og stod sammen arm i arm under strejker mod arbejdsgiverne.

Frantz Jakobi var én af de polske arbejdere, der havde dårlig erfaring med danske arbejdsgivere. Han besluttede sig for at gå ind i den danske fagbevægelse:

"Skulle han arbejde i Danmark, ville han staa sammen med danske arbejdere. Han meldte sig ind i Landarbejderforbundet, og det gav respekt blandt danske kammerater."

Hvor danskerne i begyndelsen af 1900-tallet så ned på polakkerne, voksede den danske anerkendelse af den polske arbejdskraft i løbet af 1920'erne og 1930'erne. Det skete i og med, at polakkerne blev mere integrerede i det danske samfund bl.a. ved at købe landejendomme, få dansk statsborgerskab samt ved at organisere sig i danske fagforeninger.

*Foreningen af polske arbejdere i Danmark organiserede sig under de katolske præsters virke. Fra sidste halvdel af 1910'erne organiserede arbejderne sig dog i stigende grad i den danske fagbevægelse.
Foto: Museum Lolland-Falster.*